

اداره مرکزی :

آققره ده ، استانبول جاده سنده آققره
معارف امینلک یانده کی دائرة

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آققره جاده سنده ۸۷ نومروده
داۋام مخصوصه

حیات

هیاره دامامیان ... دیار دها هور حیات قاتلم

نفسی هر برده ۱۵ غرورده

سنه لکی بوسته ایله ۷،۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷،۵ دولار)

اونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرک مرجعی آققره مرکزدر .

صافی : ۶۱

آققره ، ۲۶ کانون ثانی ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

صاحبه :

فکرده عدم مرکزیت

بوکونکی مدنیت بر شهرمدنیتدر . علمه ، کوزه
صنعتله عاند بوتون فعالیتلر بوک شهرلرده طویلانیور .
تارلای ، زراعت حیاتی خلقک یاواش یاواش ترک
ایتمک آرزوسنی دویماسی سبب دکلدر . عسکره
کیدن ده لیقانی بوک بر شهرده کی قیشله ده بر ایکی
سنه کچیردکن صوکرار ترخیص ایدیلنجه چوق دفعه
کوی یاوان بولغه باشلاور . بونک سبیلرندن بری ده
عصرلردن بری بدیی ، فکری فعالیتک کویلری ترک
ایده رک شهرلرده برلشمش و بوسایه ده شهرلرک کویدن ،
کویله نسبتله قات قات فضلّه جاذبه قازانمش
اولمایدیر .

بوکونکی مدنیتک بو محذورینه قارشنی هانکی
چاره لر بولنه بیلیر ؟ بومسئله بی بوراده تدقیق ایدیه جک
دکلم . احتمال تلسز تلفون کی اختراعلرک آرماسی ،
وسائط نقلیه نیک برقات دها تکمیلی الخ . . سایه سنده
کویلونک شهر حیاتندن استفاده ایلمه سی امکانی
ایلریده دها قولایقله تأمین ایدیله جکدر . هر حالده ،
شیمدیلک اورتاده بر درد موجوددر . بو درد
عمومیتله بوتون متدن مملکتلرده وارددر . فقط
بعضیلریده بوسه بوتون حاد بر شکل آلیور ، اولنلرده
فکری ، بدیی حیاتک بعضی شهرلرده دکل ، بلکه
برتک شهرده ، پای تختده طویلاندینی کورولویور .
فرانسه بونک پارلاق بر مثالدر . اوراده سیاسی
مرکزیت یانده برده فکری مرکزیت مشاهده
ایدیورز . زیرا پارس بوتون صنعتکارلری ، ادیبلری ،
طانمش فیلسوفلری الخ . . طویلامشدر . حتی هرکس
بیلیرک طانمش اولمق ایچون پارسده اوطورمق لازمدر .
فرانسه آقاده میسنه قبول اولونمق ایچون اقامتکاهی
پارسده اولمق شرطدر . بوک تیارولر ، بوک
مطبوعات پارسده ، بوک صنایع نفیسه مشهرلری
پارسده ، یکانه اهمیتلی دارالفنون پارسده در .
ایشیتدیکمه نظراً فرانسلر سترابورغ دارالفنونه
بردرلو آلمانلر زماننده کی رونق ویرمه موق
اولاماشلر . چونکه اولنلرده کی مرکزیت روحی بوکا
آز چوق مانعدر .

آلمانایه کچرسه ک بوسوتون باشقه بر منظره
قارشیننده بر . اوراده « حیثیتی بیلن » هر شهرک
بومی غزنه سی ، مجموعه سی وار . برلندن باشقه

مونبخ ، دره سدن کی شهرلرده بوک صنعت
مرکز لیدر . فرانسه ده اولدینی کی آلمانایه ده
متعدد دارالفنونلر وار . لکن هر بری کندینه مخصوص
براهیت مالکدر . بوندن ماعدا شیمدیلک آلمانیا
خارجنده اولان ویانه نیک علم و صنعت مرکز اولار
کندینه خاص برشعشعی وار . دیمک که آلمانایه
فکری برعدم مرکزیت مشاهده ایتمکده بر .

سیاسی عدم مرکزیت ایچون نه دیتیرسه دینیلسون
فکری عدم مرکزیتک رجحانی آشکاردر . فی الواقع
میلونلرجه نفوسی اولان بر مملکتک یاریم ویا بر
میلونلوق نفوسی اولان برتک شهرنده بوتون فکر
و صنعت جریانلرینک طویلانماسندن دها غیر طبیعی
بر حال اولابیلیرمی ؟ اگر مادی غدارله معنوی
غدارلری مقایسه ایتمک جائزسه دینه بیلیرک فکری
مرکزیت تابع اولان مملکتلرده صانکه بر نقطه ده
حدودسز بر بوللوق و دیگر طرفلرده درجه درجه
قیطلق حکم سورمکده کیدر . واقعا مدنیت تطاهر
لرینک بر شهر برینه اون شهرده کوروله سی ایلمک
اولجه قید ایلمدیکم بوک محذوره (شهر وکوی
حیاتی ضدیننه) چاره بولونمش دکلدر . فقط هیچ
اولمازسه دیگر بر محذور (شهرلی و طیشارلقی ضدینی)
اورتاده یوقدر . بوندن ماعدا علم و صنعت مملکتک
هر طرفنده سربیلوب بو بودیک نسبتده خلقک اکثریتک
اوندن استفاده ایتمه سی قولایلاشیر . عالمرو صنعتکارلر
مملکتک هر طرفنه داغیلدینی نسبتده تحسین و تفکر
موضوعلری آرتار ، فکر حیاتی زنکیلنه شیر .

برعصر اولنه قدر تورک حیاته باقارسه قسماً
فکری عدم مرکزیتک جاری اولدینی کورویورز .
استانبول درجه سنده مهم مدرسه لری ، علم مرکز لرینی
حاوی شهرلر وار : قاهره ، شام ، بغداد الخ . .
تا بوسنه وهرسکه ، مصره و قافقاسیه قدر ، ساده جه
علم تحصیل مقصدیله دولاشان علما وار . فقط صوک
عصر طرفنده ، اسبابی ایضاح ایلمه کی مؤرخلره
بر اقدیم برتحول نتیجه سنده ، یاواش یاواش ، استانبول
یکانه علم و صنعت مرکز اولویور . احتمال بوتحولک
اک مهم سبی یکی علم و صنایعک ، یعنی آوروپادکن کلن
فکری حیاتک دولت قابوسندن ، « در سعادت » دن
مملکت کیرمه ک مجبور اولماسندن عبارتدر . هر حالده

آرتق بوتون معماری فعالیتی استانبولده در ، بوک
غزنه لر استانبولک غزنه لیدر ، بوک مکتبلر استانبولده
آجیلیر ، خالده ضیا ازمیردن استانبوله کلیر ، توفیق
فکرت احتمال استانبولدن هیچ دیشاری چیقمامشدر [۱]
جمهوریت دورنده بو حال دوام ایلمه جکی ؟
استانبولک بر فکر و صنعت مرکز اولمقدن فارغ
اولماسی ایچون هیچ بر سبب یوقدر ، بالعکس ،
بو بوک شهر ، سیاسی اهمیت اعتباریله غایب ایلمه دیکنی
اقتصادی و فکری ساحه ده قازانمالدرک ضرردن
قورولسون . فقط استانبولک یکانه فکر و صنعت
مرکز اولارلق قالماسی ایچون ده هیچ بر سبب
یوقدر . بر کره دولک یکی پای تختی اولان آققره
بالطبع استانبول درجه سنده بر فکر حیاته مالک
اولمق ادعاسنده بولونور . آققره ده تشکل ایتمک
باشلایان موزهلر ، زمان زمان آجیلاجقندن بحث
ایدلمکده اولان دارالفنون ، هنوز استانبولده ده
بولونغانلر فقط آققره ده دها چابوق یایلماسی امید
ایدیله بیلن منتظم بر تیارو بناسی مملکتزده علم
و صنعت فعالیتلرینک ثقلت مرکزینی دکیشدیره جک
فائده لی آدیملر تشکیل ایدیه بیلیر .

ساده استانبول ایله آققره بی نظر دفته
آلمقده الیورمز . بن ازمیری عینی اهمیت درجه سنده
کورویورم . صریلر اسکوبده بر دارالفنون طاسلاقی
قوردیلر . یونانیلر ازمیری آلدقندن صوکرابر دارالفنون
بناسنی جان یاپدیلر . یونانیلرک ازمیرده زورله یاشاتا جقلری
بر دارالفنونی بر طبیعی برطرزده یاشاتامازمی بز ؟ احتمال
بو فکریمه کولر بولونماققدیر . چونکه اولنلر دارالفنون
دینجه در حال صوروبنی یا خود اوقسوردی دوشو .
نمکده درلر . حالبوکه متواضع بر جرجیویه مالک
اولان ، مثلاً ایکی فاکولته دن عبارت اولان دارالفنونلرده
وارددر . مثلاً اسکوب دارالفنوننده بردانه فلسفه
معلمی وارددر ! حتی بویه بر مؤسسه نیک اسمک
دارالفنون اولماسنی بیه مطلقاً لزوملی عد ایلمه یورم .
زیرا مؤسسه نیک فائده سی اسمنده دکل کندیسنده در .
استانبول دارالفنونی ، شیمدیک حالندن اون دفعه
[۱] توفیق فکرتک شخصیتی تعیین ایچون
فوق العاده مهم اولان بو نقطه نیک تدقیقی ادبیات
مؤرخلردن بکل یورز .

”قول سلیمان“ و ”بنی علی“

— هجري اون برلجي عصر ساز شاعر لرندن —

ادبیات تاریخی

ساز شاعر روزه عام نو طهر

مختلف ساز شاعر لرنگ ياشاد قلری زمانى، ولو
تقریبی بر صورتده، تعین اتمهك نه قدر مشكل اولدینی
معلومدر. تورك شعرينك بوزنكین و «اوربژینال» نوعك
استقبالده تاریخی یازمق ایسته یئرله بر یاردیم اولمق اوزره،
بو خصوصده کی نوطلر منى، بوتون نقصانه رغما بیدری
نشر ایدیورز. «کوهرى، غازی عاشق حسن،
قایقچی مصطفی، اوکوزدده، قبا صقال محمد، قرهجه
اوغلان» حقنده میدانله قوبدیغمز نوطلره علاوه؛ بو
مقاله مزدهده اون برنجی عصره منسوب ایکی ساز
شاعری حقنده بولاییلدیکمز معلوماتی عرض ایده جکزه.
اون برنجی عصره منسوب اولان بوشاعرلردن بری
«قول سلیمان» در. بونك «توتون دستانى» نامیله
سویله دیکی بر منظومه، توتونك هنوز تعمه باشلادینی
زمانلره و بناء علیه هر حالده هجری اون برنجی عصره
عائد اولمالیدر. بلکهده «دردنجی مراد» ك توتون
ایجنلر علیهنده شدله تعقیبانه بولوندینی سیرلرده
یازیلش اولایلیر. اکثریتله اوردوبه منسوب اولان
ساز شاعر لرینك، چوق دفعه، حکومت مرکزیه نك
افغانی و اجرا آتی تصویب و ترویج ایده ر طرزده
پروپاگاندا اثرلری وجوده کتیردکلرینی و شبهه سز بو
خصوصده علاقه دارلر طرفندن تشویق اولوندقلرینه
ییلیورز. «توتون» مسئله سی حقنده «کاتب چلی» نك
«میزان الحق» نده و او دوره عائد سائر بر طاقم
منبعلرده ویریلن ایضاحاتی بوراده تکرار اتمه رك،
ساده جه «قول سلیمان» ك - یاشادینی زمانى تعینه
خادم اولان - منظومه سنی نقل ایده لم :

آخر وقت اولدینی بوندن بللیدر
بر لحظه تو تونسیز اولاماز اولدق
آدم اوغلانلری هب بر حاللیدر
قغیمز اییدر بیله مز اولدق
بریشیل یاپراقدر بر لرده بیت
باشقماز رکانی وار آلور صانار

دها مکمل اولسه بيله ، بونون تورکيه ناک محلی احتیاجلرینه تماماً توافق ایده جک صورته تشکیلات یانغه موفق اولاماز . بو حقیقتی کندی مملکتلری ایچون بک اعلا تقدیر ایله مکه موفق اولان فرانسلر پای تخت خارجنده کی دارالفنونلرینک هر برنده محلی احوال و شرائطه مطابق تدقیقات ایچون کرسیلر وجوده کتیرمشلردر . بو سایه ده درکه جوغرافیا تدقیقلری ، تاریخی تدقیقلر لایق وجهله ایلرله مکده در .

مملکت مزده هینی وضعیتده در . یعنی بزده ده فکری عدم مرکزیت ساده متسلک نظرندن دکل (یعنی علمک و صنایع نفیسه ناک تربیسندن استفاده ایده جک خلق نقطه نظرندن دکل) بلکه مستحصلر نقطه نظرندن (یعنی علمی محصوللری اورنایه قویاجق

قازانديغىز آنجىق تونونه يتر
اومىزه ات اكمك آلاماز اولدق

چوق او طور سه ق دیزله من آغیر
صباح صباح کوزلر من یاشاریر
بوغاز من بخاری به دوندریر
آغز من دادنی بولاما ز اولدق

یا الہی بن آجور بولز
قیامتہ بچہ اولور حالز
قہوہ دن قوتوندن دکمالز
بش وقت نمازی قیلا من اولدق

قول سلیمان بونی بویله سویلدی
ایندی عشقک دریاسنی بویلادی
قهوه توتون بزی هلاک ایلدی
طربولدی کوکمز سله من اولدق

اون برنجی عصره منسوب اولان دیکر بر ساز
شاعری ده، « بنی علی » اسنده غرب اوجاقرینه
منسوب بر جزایر تورک شاعردر . « بنی علی » ،
۱۰۷۵ ده فرانسرلرک جزایره بحرأ واقع اولان و مغلوبأ
فرارلیله نتیجه له نن بر هجومارینی ، عروض ایله یازدینی
برمنظومه ایله تصویر ایش اولدیقندن ، بوصورته ،
زمانی تقریبی بر صورتده اولسون آکلا به بیلورز .
هر حالده « بنی علی » (۱۰۵۰ - ۱۱۰۰) سنه لری
آراسنده « جزایر » ده یاشایار یکچری عاشقلندن بریدر .
عاشق عمرلر ، کوه ریلر کبی ، یالکز حیا ایله دکل
عروض ایله ده یازان بو ساز شاعرینک المزده برایکی
« ده پیش » ی واردر که ، « جزایر » قهرمانلرینک
مدحه و اوجاغنک عثمانلی امپراطورلغه مربوطیتنه
عائددر :

عالم ايجون (لازمدر . صوك زمانلرده چيقان
بعض اثرلر ، مثلاً ضياءالدين فخرى بكك ارضروم
شاعرلرینه عايد تدقيقرلى ، قونيه و آطنده بولنان
غيرتلى كنجلك طويلا دقرلى مشاهدات الخ .. آناطوليده
اوبك اوبك قورولا حق علم اوجاقرينك فائدهلى
محصوللر وربهيله جكنه بزى قوتله اقناع ايدييور .
احتمال « فكر حياتنده كى دورغوئلى » دن متادياً
شكابت ايدلمكده اولدينى شوسنهلرده يكي فكر
وصنعت مركزلرى تشكىله قاقيشق برآز عجله بر
حركت اولور . فقط ، هر حالده ، فكرى فعاليت
و تشكىلات پروگرامز ، بوكون اولسون ، يارين
اولسون، عدم مركزيت عمده سندن ملهم اولماليدر .

محرم عزت

— 172 —

بادشاهم جزایرك
زاویه سیدرهم رسولك

یارار آرسلاں یاتاغیدر
كرچك ارلر اوتاغیدر

جوشارد دریا سر بادی قلیج ایله آرار بادی
سدا سلامدر بر آدی آق دکزک بوخا غمدر

الله اولسون قیل و قائل
لطفی جو قدر بی زوالک
جزایریدی قرائک
دائم باشی نا جاغیدر

جزایرک قهرمانی
سورلر آل عثمانی

مکابدر کرچک اړک حق یونه ور سر بر
«نلی علی» شهید لړک باغ حنت دور اغدر

عادتا جزایر اوجاغتہ منسوب قہرمانلرک بر نوع ملی
نور کوسی ماہیتندہ، نغمہ لرینک آق دکرزد الخالری اوزرندہ
سنہ لرجه چالغاندینی محقق اولان بو بیسط، تکلفسز
«دہیش»، ماجرا پیدشندہ ثلومی استحقار ایدہن
وَحقیقۃً «یدی قرالک باشی ماجانی» اولان بو آدملرک
روحنی کوستری بر ماہیتندہ در . کرک بو «دہیش»
کرک بنہ عین شاعرہ عائد بولونان شو ایکنجی
«دہیش»، بوتون صفوتی وطبیعیلکیلہ برابر، شاعرک
آزجوق «فلاسیق لسان وادیات» تأثیری آلتندہ
قالمش اولدیفنی دہ بزہ آکلاتور . معافیہ، بوتون
یکپجری سازشاعر لرندہ، بوتأثیرک انکار ایدیلہ میہ جک
قدر قوتلی اولدیفنی دہ تکرار ایدہلم :

جزائر حق تعالیٰ کی
قبل دعا کی پادشاہم

سرآلور سردکشورز دوکہ دوکہ یکیشورز
سبیل اللہ دوکوشورز شہید غازی قراغیدر

باقاير باش ایله جانه
دیرک دیرک آسمانه
غرق اولوب باتارزقانه
جیقان یزید فراغیدر

مولادرالوب ویردیرن آهی کوکلره ایردیرن
سرکشانه سرا کدیرن کرچک ارلر براغیدر

زاوہم دیمش رسول اللہ کلن کلون سبیل اللہ
بنی علیک بحمد اللہ کنج وحدت دورا غیدر

«جزایر» ه عائذخاطرله ، آناتولی وروم ایلی
تورکولری آراسنده عصرلرجه یاشامش ، بالخاصه
جزائر اوجاغنه دائمیکیلر ویرهمن «ازمیر» ساحلرنده
جزایره عائذ تورکولر صوک زمانلره قدر اونوتولماشدن:
«پروفور گیزه» نك ۱۹۰۷ ده نشر ایندیکی آناتولی
تورکولری آراسنده ، ایکی دانهده جزایر تورکوسی
وارددر . جزایر اوجاقلرنده شمالی آفریقایی اسلاملر
طرفندن فتحنه دئر تورکجه متقبوی جنك حکایه لری نك
اوقوندیغنی ، خصوصی کتبخانه مردهده وجود (۱۰۰۱) ده
«تلمسان» ده استساخ ایدیلش بوجنس بر حکایه مجموعه سنك
موجودیتیه بیلورزکه ، بزم فکر منه کوره ، بو
جنس اثرلرک ایلك نمونه لری داها مملوکلر زمانند.
مصرده وجوده کلش اوله لیدر .